

ExtraStiftelsen
Akersgata 28
0158 Oslo

Vår ref.:
13342/938

Deres ref.:
Prosjektnummer

Drammen,
3. september 2019

Sluttrapport for Døv på arbeidsplassen – hva gjør jeg når problemer oppstår?

Innhold

Forord.....	1
Sammendrag	1
Kapittel 1: Bakgrunn for prosjektet – historikk	2
Kapittel 2: Målsetting og målgruppe	2
Kapittel 3: Prosjektgjennomføring og metode	2
Kapittel 4: Resultater og vurdering av disse	3
Kapittel 5: Oppsummering med konklusjon og videre planer	3
Vedlegg	4

Forord

Hensikten med sluttrapporten er å tilgjengeliggjøre resultater og erfaringer fra prosjektet «Døv på arbeidsplassen – hva gjør jeg når problemer oppstår?». Det ble søkt om midler til dette prosjektet våren 2017, og etter at prosjektet fikk bevilget midler sommeren samme år ble prosjektet igangsatt straks. Prosjektet varte til høsten 2019.

Sammendrag

Diskriminering er en hyppig årsak til at døve må slutte i jobben. Vi mener det er samfunnsøkonomisk klokt å formidle kunnskap om døve arbeidstakere før det oppstår problemer fremfor å ta betydelige omkostninger med å rydde opp i etterkant. Målsettingen for prosjektet er å lage en informasjonsfilmpakke om hvordan det fungerer med døv/hørselshemmet arbeidstaker på en arbeidsplass. Målgruppen er døve/hørselshemmede, arbeidsgivere, hørende kollegaer og offentlige instanser. Filmen har blitt publisert gratis på tegn.tv, og videre planer går ut på at filmen fortsatt skal være til nytte for målgruppen ved for eksempel at filmen blir brukt på kurs eller informasjonsmøter.

Kapittel 1: Bakgrunn for prosjektet – historikk

Bakgrunnen for prosjektet var omfanget av døve og hørselshemmede som blir diskriminert på arbeidsplassen. Forskning, statistikk og erfaringer tilsier at diskriminering er en hyppig årsak til at døve må slutte i jobben. Ikke bare dette skaper problemer for døve arbeidstakere, men også kommunikasjonen, eller snarere mangelen på sådan, er årsaken til mange unødvendige problemer på arbeidsplassen. Dette kan oppstå både i formelle møtesituasjoner, og de mindre uformelle situasjoner som for eksempel lunsjpausen, småprat i gangen og når sjefen stikker innom kontoret for å gi beskjed.

For å forebygge dette mente vi at det ville være samfunnsøkonomisk klokt å formidle denne kunnskapen før det oppstod problemer framfor å ta betydelige omkostninger med å rydde opp i etterkant. Etter vår mening er en måte å gjøre dette på å gi informasjon til begge parter slik at de skjønner hvordan de kan løse problemet.

Det er ikke kjent at det finnes slik type informasjon om døve i arbeid som kan gis både til døve og deres arbeidsgivere.

Prosjektet gikk ut på det å produsere informasjon, i form av en film, om døv/hørselshemmet ansatt på en arbeidsplass med hørende ansatte. Dette skulle innebære at døve og hørselshemmede arbeidstakere fikk kunnskap om sine rettigheter samtidig som arbeidsgiveren får kunnskap om hvilke utfordringer døve og hørselshemmede møter på og hva deres arbeidsgivere kan gjøre i den forbindelse.

Kapittel 2: Målsetting og målgruppe

Prosjektets målsetting var å lage informasjonsfilmpakke om hvordan det fungerer med døv/hørselshemmet på en arbeidsplass med hørende ansatte. Temaer som tas opp i filmen er blant annet jobbintervju, ansettelse, den døves situasjon i lunsjen og oppsigelse.

Målet er at døve skal få informasjon som hjelper dem til å sikre og øke sin deltakelse i arbeidslivet, og dermed forebygge de negative helsemessige konsekvensene som oppstår når døve møter fordommer. I tillegg gir dette arbeidsgivere, hørende kollegaer og andre relevante personer lærdom om å ha døv ansatt.

Den primære målgruppen er døve, hørselshemmede, arbeidsgivere, hørende kollegaer og offentlige instanser.

Kapittel 3: Prosjektgjennomføring og metode

Gjennom prosjektet ble det laget en informasjonsfilmpakke som både kan sees i sin helhet eller som flere korte videosnutter. Filmene, som har fått tittelen «Alene på jobb», varer i overkant av 32 minutter og er case-basert. Dette innebærer at vi følger hovedpersonen, en døv arbeidstaker, som opplever å måtte bli sagt opp til å bli ansatt i ny jobb og bli utsatt for nedbemanning i den nye jobben. Innimellom er det korte innslag av en advokat som forklarer det rettslige i den aktuelle situasjonen. Med dette tar filmen utgangspunkt i konkrete saksfremstillinger og problemstillinger for deretter å illustrere løsningen.

Filmene er på tegnspråk og teksten til norsk. Dessuten er det tale der det er naturlig, som for eksempel når arbeidsgiveren snakker og når tolken stemmetolker hovedpersonen som snakker tegnspråk.

I forbindelse med produseringen av filmen, samarbeidet vi med Supervisuell AS. Supervisuell er et filmproduksjonsselskap hvor alle ansatte unntatt lydmannen og tolkene er døve eller hørselshemmede.

Vi fulgte den opprinnelige framdriftsplanen som bestod i fire trinn. Det første trinnet består av research og utvikling av manus. Advokat René Stub-Christiansen utarbeidet manuset. Det andre trinnet går ut på produksjon, og her gikk arbeidstiden til planlegging med tanke på design og oppbygning. Dessuten ble opptaksperioden planlagt hvorefter det ble gjennomført opptak samt redigering av opptak. Trinn tre blir kalt for postproduksjon, og her ble ferdigredigert materiale bearbeidet samtidig som det ble foretatt lydarbeid, fargekorrigering, teksting og dubbing. Dette ble gjort av Supervisuell. Imidlertid tok dette trinnet lenger tid å gjennomføre slik at prosjektet ble forsinket med et år. Årsaken til dette er at Supervisuell på samme tidspunkt hadde mye annet å gjøre samt noe sykdom.

Det siste og fjerde trinnet, markedsføring og distribusjon, er også gjennomført. Filmen ble lagt ut på <http://tegn.tv>, og dette ble delt på både Stub-Christiansen Advokatfirma, Supervisuell og Norges Døveforbund sine Facebook-sider i august 2019.

Kapittel 4: Resultater og vurdering av disse

I og med at filmen har blitt produsert og lansert, har prosjektet oppnådd sitt formål. Filmen ble lansert den 23. august 2019, og har siden vært tilgjengelig for alle.

Det er for tidlig å kunne si noe om resultatet og betydningen filmen har fått for målgruppen, men aktiviteten på Facebook kan si noe om hvordan filmen har blitt spredt i sosiale medier. Som tidligere nevnt har filmen blitt lagt ut på Advokat Stub-Christiansen, Supervisuell og Norges Døveforbund sine Facebook-sider via en lenke til <http://tegn.tv>, og dette har ført til at til sammen 170 har likt innleggene, 34 som delte innleggene og 8 332 som har sett disse. Vi vet per i dag ikke nøyaktig hvor mange som har sett hele filmen, men tallene gir en indikasjon på hvor mange vi har nådd.

Prosjektet har allerede blitt nyttig for prosjektgruppen også. Advokat René Stub-Christiansen har arrangert et kurs kalt «Audisme på arbeidsplass» og brukte filmen i denne forbindelse. Stub-Christiansen er nå i dialog med Conrad Svendsen Senter, som er en del av stiftelsen Signo, om å ha kurs hos dem hvor denne filmen er en del av kursmaterialet. Etter hvert vil det også være mulighet for å holde kurs hos arbeidsmarkedsbedrifter som Signo Rycon, Dokken og Grantoppen hvor de arbeider med å hjelpe døve ut i jobb.

Kapittel 5: Oppsummering med konklusjon og videre planer

Filmen er primært laget for å nå døve som ønsker informasjon om hvordan de skal håndtere noen utvalgte situasjoner som oppstår på arbeidsplassen.

Formålet anses oppnådd ved at filmen er gjennomført i tråd med prosjektbeskrivelsen.

Vi har utelukkende fått positive tilbakemeldinger. Filmen vil være tilgjengelig for alle som ønsker å se den og filmen vil også fortsatt være bruk i kurs om audisme og vil fortsatt benyttes som kursmateriell en tid framover.

Vedlegg

Filmen: https://www.dropbox.com/s/q2t2813414m8f6z/Arbeidsliv_v2_captions.mp4?dl=0